

**UCHWAŁA NR XXXVI/417/2021
RADY GMINY WEJHEROWO**

z dnia 29 grudnia 2021 r.

w sprawie wprowadzenia Programu wspierania rodziny w Gminie Wejherowo na lata 2022 - 2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i 1834) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 oraz z 2021 r. poz. 159, 1006 i 1981) uchwała się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się Program wspierania rodziny w Gminie Wejherowo na lata 2022 - 2024, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wejherowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku.

Przewodniczący Rady

Hubert Toma

Program wspierania rodziny w gminie Wejherowo na lata 2022 - 2024

CZĘŚĆ I

Wstęp

Niniejszy Program jest wyrazem troski o dobro dziecka i jego rodziny, jako naturalnego środowiska jego rozwoju. U podłoża Programu leży przekonanie o celowości wspierania przez gminę Wejherowo rodzin, które doświadczają trudności w wypełnianiu swoich zadań.

Rodzinę postrzega się, jako podstawową komórkę społeczną. Jej prawidłowe funkcjonowanie i możliwość zaspokojenia biopsychicznych potrzeb jej członków, a w szczególności dzieci powinno być kluczowe dla społeczności każdej gminy, także gminy Wejherowo.

W świetle Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązek wspierania rodzin, w których wystąpiły dysfunkcje spoczywa na gminie. Wsparcie to polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążeniu do integracji oraz reintegracji rodziny,
- promowaniu i organizowaniu różnorodnych form integracji rodzin i społeczności lokalnej oraz integracji międzypokoleniowej.

Złożoność problemów występujących w rodzinach przeżywających trudność w wypełnianiu swych funkcji wymaga od instytucji wspierających rodzinę działania zaplanowanego, ukierunkowanego na konkretne cele, a także podejścia interdyscyplinarnego. Istotne jest, aby w swojej pracy mieć na uwadze podmiotowość dziecka i rodziny, uwzględniać zasoby rodziny i dążyć do przywrócenia jej zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W szczególności należy brać pod uwagę prawa dziecka wyszczególniane w Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- do wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną;
- do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka;
- do powrotu do rodziny;
- do utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;

- do stabilnego środowiska wychowawczego;
- do kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań, przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
- do pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;
- do ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
- do informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;
- do ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;
- do poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej;
- do dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

CZĘŚĆ II

Uwarunkowania prawne

Realizacja polityki wspierania rodziny w ramach niniejszego programu opiera się między innymi na poniższych aktach i dokumentach prawnych:

- Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2021r. poz. 159 ze zm.),
- Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021r. poz. 794 ze zm.),
- Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021r. poz. 1249),
- Ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021r., poz. 1119),
- Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020r., poz. 2050),
- Ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020r. poz. 1359),
- Ustawie z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2018r., poz. 969),
- Ustawie z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021r. poz. 1372 ze zm.),
- Strategii Rozwoju społeczno - gospodarczego gminy Wejherowo na lata 2006 - 2021,
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wejherowo na lata 2021 - 2026.

CZĘŚĆ III

Diagnoza sytuacji rodzin zamieszkujących gminę Wejherowo

I. Sytuacja socjalno-bytowa rodzin

Dotychczas obowiązujący Program wspierania rodziny w gminie Wejherowo na lata 2019-2021 ukierunkowywał działania między innymi na poprawę sytuacji socjalno-bytowej rodzin zamieszkujących gminę.

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcyjności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych została dokonana w oparciu o dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie wg stanu na dzień 31.12.2020r.

W 2020 roku z pomocy społecznej skorzystało 865 osób w 309 rodzinach, w tym rzeczywista liczba rodzin korzystających wyniosła 199 rodzin (565) oraz objętych pracą socjalną 110 rodzin (300 osób). Z danych wynika, iż 127 rodzinom (260 osób) przyznano pomocy w formie świadczeń pieniężnych oraz 102 rodzinom (384 osoby) świadczeń niepieniężnych.

Ponadto 109 rodzinom udzielono poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego oraz rodzinnego) oraz 43 rodzinom w formie interwencji kryzysowej.

Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń na przestrzeni lat 2016-2020 przedstawia się następująco:

Tabela: Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń w latach 2016-2020

LICZBA OSÓB I RODZIN KORZYSTAJĄCA ZE ŚWIADCZEŃ	2016	2016	2017	2017	2018	2018	2019	2019	2020	2020
	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB
OGÓLNA LICZBA	522	1618	510	1543	464	1348	481	1312	309	865
W TYM RZECZYWISTA LICZBA KORZYSTAJĄCYCH	293	955	238	754	224	674	218	634	199	565
A) W TYM ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE	179	432	138	282	131	283	132	254	127	260
B) W TYM ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE	177	735	142	585	142	539	132	507	102	384
PRACA SOCJALNA	229	663	272	789	240	674	263	678	110	300

Źródło: opracowanie własne

Tabela wskazuje na zmniejszenie liczby przyznanych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w ostatnich latach. Stanowi to kontynuację trendu spadkowego, jaki

rozpoczął się od końca 2012 roku, kiedy liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenia wyniosła 2 117 osób, natomiast w 2020r. – 565, przy jednoczesnym wzroście ilości mieszkańców gminy. Według stanu na dzień 31.12.2018 roku Gminę Wejherowo zamieszkiwało 24.728 stałych mieszkańców. W roku 2020 liczba ta wzrosła do 25.564. Począwszy od roku 2008 liczba stałych mieszkańców Gminy Wejherowo zwiększyła się o 836 osób.

Powyższe dane wskazują, iż nastąpił wzrost mieszkańców gminy, świadczący o jej dużej atrakcyjności osiedleńczej na tych terenach, jak i wysokim udziałem młodych małżeństw w strukturze ludności gminy Wejherowo. Tereny Gminy stały się dobrą lokalizacją dla budownictwa mieszkalnego, rozwoju infrastruktury, powstawaniem nowych miejsc pracy. Jednakże, istotnym do zaznaczenia jest fakt, iż nowi mieszkańcy gminy to również nowe problemy zarówno kulturowe jak i bytowe, zwiększone oczekiwania w stosunku do podejmowanych inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej. Zrozumienie i monitorowanie dynamiki przyrostu demograficznego gminy i jej zakresu jest kluczem do zapobiegania powstawaniu problemów jak i ich nawarstwianiu. Zmniejszeniu liczby klientów korzystających z świadczeń finansowych pomocy społecznej oraz brakowi istotnego wzrostu liczby wypłacanych świadczeń rodzinnych towarzyszy zapotrzebowanie na pracę socjalną.

Praca socjalna udzielana jest osobom i rodzinom bez względu na dochód, nie wymaga wywiadu środowiskowego, nie wiąże się z przyznawaniem świadczeń pieniężnych i ma na celu podjęcie współpracy z klientami na rzecz poprawy ich sytuacji życiowej.

Statystyki pokazują, że ubóstwem w większym stopniu mogą być zagrożone rodziny niepełne i wielodzietne. W pierwszym wypadku z powodu tego, że dochody samotnego rodzica okazują się niewystarczające na utrzymanie rodziny. Samotny rodzic może się zmagać z problemem związanym z wyegzekwowaniem świadczenia alimentacyjnego.

Od kilku lat liczba osób otrzymujących świadczenie utrzymuje się na zbliżonym poziomie, w 2017 roku omawiane świadczenie uzyskało 103 rodziny, w 2018 – 101 rodzin, a w 2019 – 103 rodziny, natomiast w 2020r. – 94, przy liczbie dłużników alimentacyjnych z 109 na koniec roku 2017, do 111 na koniec roku 2020. Liczba sytuacji, w których rodzic nie dzieli się z partnerem obowiązkiem utrzymania finansowego dzieci, jest prawdopodobnie wyższa, ponieważ wielu rodziców nie występuje o alimenty do sądu, pomimo zaistnienia problemu. Konieczność ustalenia alimentów na dziecko od drugiego z rodziców w przypadku ubiegania się o świadczenie wychowawcze przez osobę samotnie wychowującą dziecko, może nieco niwelować problem nie występowania o alimenty do sądu.

Analogiczne regulacje dotyczą ustalania prawa do zasiłku rodzinnego i jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka. Mimo to, rodziny niepełne nadal pozostają poważną grupą w statystykach Ośrodka Pomocy Społecznej z uwagi na obserwowany w danych Głównego Urzędu Statystycznego wzrost liczby rozwodów.

W przypadku rodzin wielodzietnych zauważa się, że podobnie jak w rodzinach niepełnych zabezpieczenie finansowe rodziny często spoczywa na barkach jednego z rodziców, podczas gdy drugi z nich pozostaje biernym zawodowo i poświęca się opiece

oraz wychowaniu dzieci. Od momentu wprowadzenia świadczenia wychowawczego, sytuacja zabezpieczenia finansowego rodziny uległa poprawie. Jednakże, zdaniem pracowników GOPS wśród rodzin korzystających z pomocy GOPS popularny jest model rodziny, w którym osobą dbającą o finansowe zabezpieczenie rodziny jest mężczyzna, kobieta zaś przejmuje opiekę nad dziećmi i prowadzenie domu. Zauważalna jest także praktyka polegająca na zmianie przez beneficjentów wymiaru czasu pracy, tak aby dochód nie przekraczał kryterium dochodowego w celu uzyskania prawa do świadczeń (rezygnacja na jakiś czas z zatrudnienia, a następnie zawarcie nowej umowy ze zmniejszonym wymiarem czasu pracy lub zmniejszonym wynagrodzeniem). Omawiany podział ról i sposób postępowania w kwestach zatrudnienia, mogą nie sprzyjać rozwiązywaniu doświadczanych przez rodzinę trudności finansowych.

II. Zjawisko bezrobocia

Analizując dane dotyczące bezrobocia w Gminie Wejherowo w perspektywie ostatnich lat można powiedzieć, że wszystkie wartości bezwzględne dotyczące liczby osób bezrobotnych z roku na rok spadają. Analizując wszystkie dane uważa się, że procent osób nieposiadających pracy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w stosunku do wszystkich mieszkańców Gminy Wejherowo jest relatywnie niski.

Analiza liczby osób bezrobotnych pod kątem poziomu wykształcenia pozwala sądzić, że trudność w pozyskaniu pracy może być związana z niskimi kwalifikacjami czy niskim poziomem wykształcenia: osoby z wykształceniem wyższym lub średnim technicznym, czy zawodowym znacząco rzadziej pojawiają się w rejestrze osób bezrobotnych PUP. Zależność ta występuje także w skali ogólnopolskiej, statystyki dla Gminy są zbliżone dla rozkładu poziomu wykształcenia bezrobotnych w skali kraju.

Bezrobotni mieszkańcy Gminy wielokrotnie wskazują na słabą mobilność przestrzenną mającą znaczący wpływ na poszukiwanie zatrudnienia, a w ostateczności dojazd do zakładu pracy.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to w głównej mierze rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na aktywne poszukiwanie zatrudnienia i pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego. Forma, wysokość i okres wypłacania świadczenia jest uzależniona od aktywności bezrobotnego i jego rodziny. Działania Gminy w zakresie walki z bezrobociem obejmują głównie tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi gospodarczemu gminy i przedsiębiorczości mieszkańców, ulgi w podatkach dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą, organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych, organizowanie prac społecznie-użytecznych. Warto wskazać, że z roku na rok spada liczba rodzin oraz osób, którym przyznawana jest pomoc społeczna z tytułu doświadczania bezrobocia. W roku 2016 było takich rodzin 98. W roku 2019 liczba osób bezrobotnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej wyniósł 180 osób. Liczba ta jest dwukrotnie mniejsza niż ta zanotowana w roku 2016 (356 osób).

Istotnym czynnikiem jest również zauważalny wzrost liczby osób uzyskujących dochody z pracy dorywczej, a rejestrujących się w Urzędzie Pracy jedynie w celach pozyskania ubezpieczeń zdrowotnych. Coraz częściej też zauważa się zjawisko zatrudnienia osób na część etatu, formalnie otrzymujących minimalne wynagrodzenie. Pozostała część

wynagrodzenia wypłacana przez pracodawcę poza tzw. legalnym obiegiem. Sytuacja taka dotyczy zwłaszcza osób zatrudnionych w firmach budowlanych i żadnej ze stron nie zależy na jej ujawnieniu. Ten dodatkowy dochód jest bardzo trudno udowodnić, jednak zjawisko to zatacza coraz szersze kręgi i szacunki wskazują, że co 10-ty Polak pracuje w tzw. szarej strefie. Zjawisko to ma znaczny wpływ na ofertę pomocową konstruowaną przez GOPS. Pomimo wielu działań na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych, coraz trudniej pozyskać osoby do współpracy. Bezrobotni nie chcą podejmować wysiłku uregulowania swojej sytuacji zawodowej, gdyż podejmowana przez nich praca angażuje ich czasowo, a uzyskiwane dochody pozwalają na zaspokojenie bieżących potrzeb. Brak ubezpieczenia społecznego na ten moment nie jest dla nich wystarczającą motywacją, a wręcz postrzegane jest przez te osoby, jako dodatkowy pozytywny, gdyż w ich opinii nie są obarczani dodatkowymi opłatami jak podatki, składki, czy też obciążenia komornicze.

III. Funkcjonowanie psychospołeczne rodzin

Rodzinom może zagrażać wiele czynników (np. ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, uzależnienia, przemoc). Posiadanie dzieci niezależnie od ich liczby wiąże się z pewnym obciążeniem dla rodziny związanym ze zwiększeniem się obowiązków, odpowiedzialności i nakładów finansowych. Ochrona wielodzietności może być rozumiana, jako ochrona szczególnego rodzaju – wielokrotnego (troje i więcej dzieci). Konieczność zapewnienia opieki nad małym dzieckiem jest dla rodziny okresem wymagającym. W wielu przypadkach uniemożliwia rodzicom podjęcie stałego zatrudnienia albo wręcz generuje jego utratę. W konsekwencji następuje pogorszenie standardu życia rodziny. Potwierdza się tym samym, że szczególną troską należy przyjrzeć się tej grupie odbiorców.

Liczbę rodzin wielodzietnych, posiadających trójkę lub więcej dzieci, można szacować na podstawie wydawanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Kart Dużej Rodziny. Dotychczas, od momentu wprowadzenia Karty Dużej Rodziny, Kartę wydano 1234 rodzinom (stan na 31.12.2020r.).

Najczęstszą przyczyną ubiegania się o pomoc w rodzinach w 2020r. (poza ubóstwem), podobnie jak w latach ubiegłym była długotrwała lub ciężka choroba któregoś z członków rodziny oraz niepełnosprawność. Jak wynika z danych sprawozdawczych ośrodka kolejnym najczęstszym powodem udzielania pomocy była potrzeba ochrony macierzyństwa.

Trudności w sferze opiekuńczo – wychowawczej są stwierdzane u znacznej liczby rodzin, dotyczą nie tylko rodzin wielodzietnych. W 2017 roku u ok. 8% ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej zdiagnozowano bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Tendencja ta utrzymywał się również w roku 2020.

Najbardziej intensywny kontakt z rodziną utrzymywał Asystent Rodziny, rodziny objęte tą formą pomocy mogły na bieżąco liczyć na jego wsparcie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Wskazywał on sposoby na spędzenie czasu wolnego z rodziną, doradzał jak prawidłowo sprawować opiekę nad dziećmi. W roku 2020 wsparciem asystenta rodziny objęto było 38 rodzin, w tym 6 z postanowienia Sądu. Dla porównania w 2017r. asystent rodziny współpracował z 24 rodzinami, w roku 2018 z 29 rodzinami.

Zauważalne są wahania w ilości rodzin, wynikające z intensywnej pracy i dynamiki rodziny (jedne rodziny odchodzą, pojawiają się nowe). W rodzinach tych występowało i występuje wiele sprzężonych problemów m.in. trudności opiekuńczo – wychowawcze, uzależnienia, przemoc, bezrobocie, ubóstwo, brak wyuczonych pozytywnych wzorców wychowawczych, nieumiejętność panowania nad emocjami, konflikt pomiędzy małżonkami, niepełność rodziny, niepełnosprawność. Nadal duże zapotrzebowanie na wsparcie asystenta rodziny wskazuje, że kwestie związane z trudnościami w sferze opiekuńczo-wychowawczej rodzin dalej są aktualne, ale przy odpowiedniej współpracy i działaniach zaradczych możliwa jest redukcja nieprawidłowości.

Analizując funkcjonowanie psychospołeczne rodzin warto pochylić się również nad sytuacją gdzie pojawia się niepełnosprawność członka rodziny. Rodzic z niepełnosprawnością lub długotrwałą chorobą może zmagać się z wykluczeniem społecznym wynikającym z istnienia różnorodnych barier: mentalnych (związanych z obniżonym poczuciem własnej wartości i poczuciem ograniczenia przez swoją niepełnosprawność), fizycznych (architektonicznych, wynikających z rozległości obszaru gminy i niedostosowania infrastruktury) oraz kulturowo-społecznych (zjawiska dyskryminacji, braku świadomości społecznej). Osoby zmagające się z długotrwałą chorobą lub trwałą dysfunkcją narażone są na wystąpienie innych, sprzężonych problemów. Osoba z niepełnosprawnością bądź długotrwale chora ma też specyficzną rolę w rodzinie: może wymagać opieki i zaangażowania rodziny, a także, jeśli niepełnosprawność dotyczy rodzica – utrudniać realizowanie przez niego funkcji rodzicielskiej.

IV. Wsparcie Seniorów

Dokonując analizy sytuacji osób starszych w Gminie Wejherowo, nieodzowne było posłużenie się danymi Referatu Spraw Obywatelskich UG. Dane te odzwierciedlają, jaki odsetek ogółu mieszkańców gminy stanowią osoby starsze w wieku 60+ bez podziału na płeć, ze względu na miejscowość zamieszkania. Zarówno liczba, jak i udział osób w wieku poprodukcyjnym w populacji gminy Wejherowo corocznie wzrasta. Co więcej - według prognozy ludności na lata 2014-2050 opracowanej przez GUS, wzrostowy trend udziału osób starszych w populacji będzie się utrzymywał również w kolejnych latach.

Analizując już samą grupę seniorów, zauważalna jest jej niejednorodność. Z jednej strony mamy seniorów wymagających opieki, ze względu na procesy chorobowe czy sędziwy wiek, z drugiej dużą część stanowią seniorzy, którzy dopiero do tej grupy wkroczyli i nadal chcą pozostawać aktywni, bądź dzięki organizacji różnych działań do nich skierowanych, uczestniczą w nich i tę aktywność utrzymują. Stanowią też wsparcie dla swoich dorosłych dzieci w postaci pomocy w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych – opieki nad wnukami. Ten kontakt dzieci z seniorami jest ważnym aspektem rozwoju dziecka, zarówno na poziomie procesów tożsamościowych jak i późniejszych schematów związanych z szacunkiem oraz opieką nad osobami starszymi. Dla samych zaś seniorów, poczucie bycia potrzebnym ma ogromne znaczenie. Należy podkreślać rolę seniorów w życiu rodziny. Angażowanie seniorów w działania międzypokoleniowe ma ogromny sens, a działanie dwukierunkowe (aktywizacja seniorów, uwrażliwianie/edukacja dzieci) może być pomocne w przeciwdziałaniu zmieniającej się

strukturze rodziny, w której coraz częściej kształtują się niesprzyjające warunki do sprawowania opieki nad sędziwym członkiem rodziny.

Coraz częściej osoby starsze tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe, a jeśli już mieszkają razem z dziećmi, to przede wszystkim ich świadczenia emerytalne stanowią źródło pewnego i stałego dochodu rodzin wielopokoleniowych. Pracujący członkowie rodziny zaś zaniedbują osoby zależne pod względem opiekuńczym, wielokrotnie próbując przeniesienia odpowiedzialności na instytucje świadczące pomoc w zakresie opieki paliatywnej. Na przestrzeni ostatnich lat zauważa się tendencję wzrostową składanych wniosków o przyznanie pomocy w formie usług opiekuńczych. Wobec powyższego czyni się wszelkie starania w celu zaangażowania rodziny zobowiązanej do sprawowania opieki, zorganizowania pomocy sąsiedzkiej czy wolontariatu.

W roku 2017 zatrudniono opiekuna osoby starszej, który w ramach swoich obowiązków odwiedza seniorów w miejscu ich zamieszkania, ocenia sytuację osób starszych, nadzoruje realizację usług opiekuńczych w środowisku. Pracownicy socjalni świadczą pracę socjalną, a ich zadaniem jest również edukacja osób starszych i ich rodzin dotycząca zasad oraz warunków korzystania z różnego rodzaju form wsparcia zarówno w obszarze opieki zdrowotnej, jak i pomocy społecznej. Upowszechniono korzystanie z usług opiekuńczych przy wykorzystaniu nowych technologii poprzez dostęp mieszkańców do oferty połączenia centrum Teleopieki. Ponadto w ofercie dla seniorów jest akcja „Pudełko życia”, lokalny wolontariat opiekuńczy oraz programy rządowe „Wspieraj seniora” czy „Opieka wytchnieniowa”. Nadmienić należy, iż realizowany od 2018r. Program Senioralny dla Gminy Wejherowo stanowi istotny element w realizacji polityki senioralnej gminy Wejherowo, a działania dotyczące osób starszych zawarte w Programie Wspierania Rodziny oraz w Programie Senioralnym mają działać komplementarnie.

CZĘŚĆ IV

Analiza zasobów gminy Wejherowo pod kątem wspierania rodziny

I. Infrastruktura społeczna

W gminie Wejherowo funkcjonuje siedem placówek oświatowych (stan na 31.12.2020r.):

1. Szkoła Podstawowa w Bolszewie - (125 nauczycieli);
2. Szkoła Podstawowa w Gościcinie – (75 nauczycieli);
3. Szkoła Podstawowa w Gowinie – (67 nauczyciel);
4. Szkoła Podstawowa w Orlu – (42 nauczycieli);
5. Szkoła Podstawowa w Nowym Dworze Wejherowskim – (35 nauczycieli);
6. Szkoła Podstawowa w Górze - (31 nauczycieli);
7. Przedszkole w Gościcinie/Bolszewie – (22 nauczycieli).

Łącznie w placówkach oświatowych na terenie gminy zatrudnionych w roku szkolnym 2019/2020 pozostawało 397 nauczycieli, w tym 2 bez stopnia awansu zawodowego oraz 2 o statucie „inny”, 16 stażystów, 115 kontraktowych, 58 mianowanych oraz 205 nauczycieli dyplomowanych. Jak wynika z informacji o stanie realizacji zadań oświatowych gminy w roku

szkolnym 2019/2020 w szkołach podstawowych oraz 1 przedszkolu publicznym objęto nauką 3 547 uczniów.

Wśród placówek niepublicznych należy wyróżnić:

1. „Bajkowe Przedszkole” w Bolszewie;
2. Przedszkole „Leśna Kraina” w Bolszewie;
3. Przedszkole „Pluszak” w Nowym Dworze Wejherowskim;
4. Przedszkole „Stefek Burczymucha”;
5. Przedszkole „Zielona Sówka” w Górze;
6. Przedszkole „Bajkowa Dolina” w Gościcinie;
7. Punkt Przedszkolny „Przyjaciele Kubusia Puchatka” w Bolszewie;
8. Szkołę Podstawową Towarzystwa Salezjańskiego w Kniewie.

Gmina nie prowadzi na swoim terenie domu pomocy społecznej. Brak infrastruktury domów pomocy społecznej na terenie gminy powoduje, że mieszkańcy umieszczani są w domach pomocy na terenie innych gmin. Nie funkcjonują również noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych oraz środowiskowe domy samopomocy. Jednakże nie stwierdzono konieczności tworzenia ww. placówek, gdyż Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie jest w stanie zapewnić tą formę pomocy w wystarczającym zakresie na terenie innych powiatów.

Na terenie gminy Wejherowo funkcjonują dwa niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, w tym Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „BUKOWA” w Bolszewie oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gościcinie, przy czym gmina Wejherowo nie jest organem założycielskim żadnego z powyższych. Należy wskazać, iż część mieszkańców gminy korzysta z usług zakładów opieki zdrowotnej w Wejherowie.

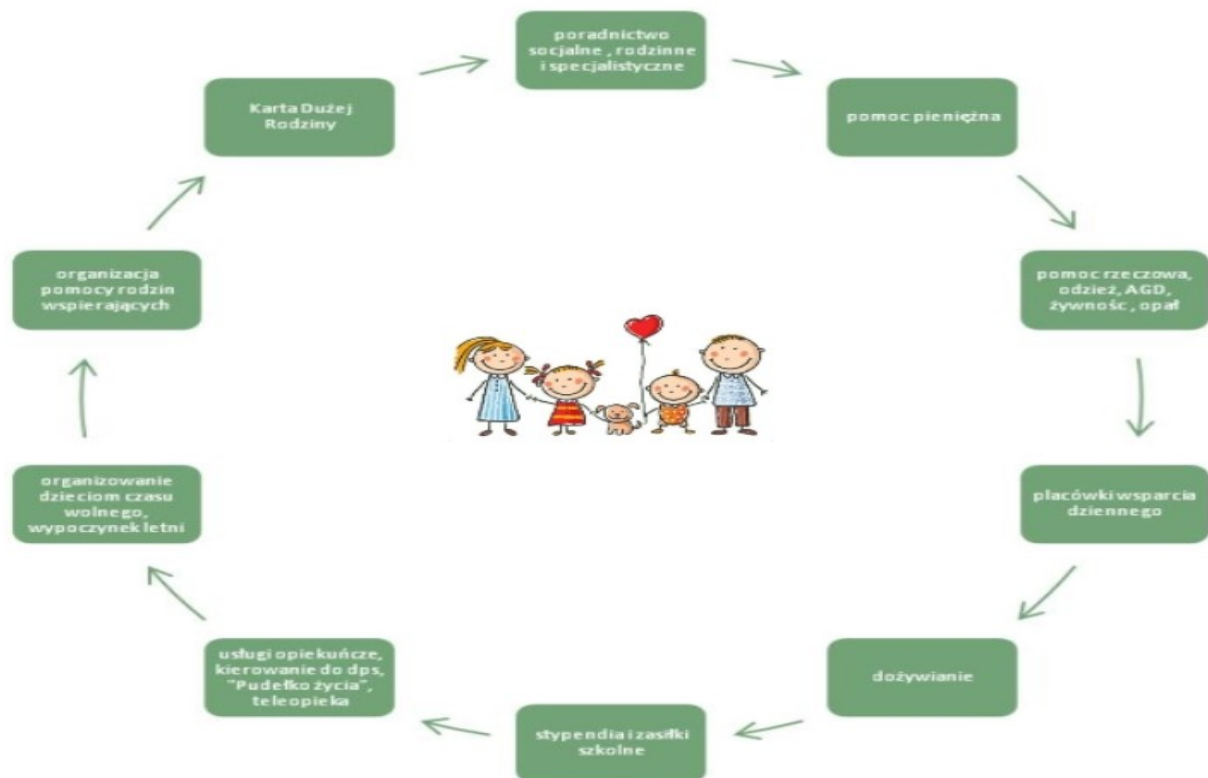
Na terenie gminy kontynuuje działalność Biblioteka i Centrum Kultury w Gościcinie z filią w Bolszewie oraz w Bieszkowicach. Działalność statutowa skupia się zarówno na organizacji i prowadzeniu zajęć przeznaczonych dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz imprez kulturalnych skierowanych do wszystkich mieszkańców gminy, jak i promocji czytelnictwa.

Powiatowo - Gminna Spółdzielnia Socjalna „Kaszubia” z siedzibą w Bolszewie kontynuuje działalność na terenie gminy Wejherowo od 2015 roku. Na dzień 31.12.2020r. spółdzielnia zatrudniała 19 pracowników (17 etatów).

II. Rodzaje i formy udzielanej pomocy rodzinie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje szeroki zakres działań mających na celu wspieranie rodzin naturalnych. Działania te pogrupowano w kategorie prezentowane na Rysunku.

Rysunek 1. Formy pomocy oferowane rodzinie przez GOPS

Poradnictwo społeczne, rodzinne i specjalistyczne.

W Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudniona jest wykwalifikowana kadra, wyspecjalizowana z różnych dziedzin. Pracownicy posiadają nie tylko wiedzę teoretyczną, ale również duże doświadczenie zawodowe, które umiejętnie wykorzystują w swojej pracy.

Pracownicy socjalni w ramach prowadzonej intensywnej pracy socjalnej systematycznie monitorują sytuację rodzin zagrożonych kryzysem, w tym przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, zagrożonych ubóstwem, dotkniętych przemocą, problemem uzależnień, długotrwałą chorobą. Podejmują interwencję w środowisku, gdy pojawia się podejrzenie zaniedbań dzieci, nadużywania alkoholu czy przemocy w rodzinie. Współpracują z innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny. Jednym z podstawowych narzędzi pracownika socjalnego w pracy z osobami najbardziej potrzebującymi, znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej (czy to z powodu występowania bezrobocia, uzależnień, niepełnosprawności czy innych uwarunkowań) jest umowa o współpracy/kontrakt socjalny - pisemna umowa zawierana pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej, a pracownikiem socjalnym, mającą na celu określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby pozostającej w trudnej sytuacji życiowej, umożliwienia aktywizacji społeczno – zawodowej oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

W myśl Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze mogą zostać objęte wsparciem asystenta rodziny. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia 3 asystentów. Liczba asystentów zwiększa się, dla porównania w 2012 roku był 1etat, natomiast od 2018 roku są to 3 etaty, co jest wyrazem zapotrzebowania na aktywne, niepieniężne formy wsparcia. Praca asystenta

rodziny zgodnie z zapisami prawnymi zawartymi w Ustawie polega na podejmowaniu szeregu kompleksowych działań mających na celu przewyższanie występujących w rodzinie kryzysów. W działaniach pomocowych asystenci rodzin bazują na zasobach członków rodziny, starając się wzmacniać kompetencje społeczne i wychowawcze rodziców. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami życia codziennego. Asystent rodziny wspiera pracowników socjalnych w działaniach monitorujących.

Mieszkańcom Gminy w zmaganiu się z trudnościami zaoferowano pomoc również w formie Poradnictwa Specjalistycznego w skład, którego wchodzi: Poradnictwo Psychologiczne, Specjalista Pracy Socjalnej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Radca Prawny. Dodatkowo mieszkańcy Gminy Wejherowo mogli skorzystać z porady Radcy Prawnego (zgodnie z uchwałą dnia 5 sierpnia 2015 r. ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej) w Punkcie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej.

Konsultacje psychologiczne mają zróżnicowany charakter od działania interwencyjnego, nastawianego na rozwiązanie aktualnych problemów, przez konsultacje, poradnictwo, psychoedukację, wsparcie bądź zwykle krótkoterminowe procesy terapeutyczne. Zgłaszane są różnorodne problemy od wychowawczych, poprzez egzystencjalne, po przemoc.

Prawnik udziela wsparcia prawnego raz w miesiącu, w postaci konsultacji prawnych, w szczególności w zakresie prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego, pracy, administracyjnego. Ponadto pomaga w formułowaniu pozwów i pism procesowych oraz udostępnia wzory pozwów i pism procesowych.

Pomoc pieniężna

Osobom w szczególnie trudnej sytuacji finansowej przyznawana jest pomoc finansowa. Pomoc w formie zasiłków celowych przeznaczona jest głównie na zakup żywności, opału, opłaty za energię. W przypadku stwierdzenia marnotrawstwa przyznanych świadczeń pomoc jest ograniczana lub odmawiana. Z uwagi na dobro osób będących na utrzymaniu osoby ubiegającej się o pomoc finansową w przypadku marnotrawstwa przyznawana jest pomoc w formie niepieniężnej, np. opłacenie posiłków. Szczególnym rodzajem zasiłku celowego (niezależnie od dochodu) jest zasiłek celowy z powodu zdarzenia losowego.

Osobie z długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością czy bezrobotnej w przypadku, gdy dochód osoby/ rodziny jest niższy od kryterium dochodowego określonego w ustawie, przyznawany jest zasiłek okresowy. Tymczasem zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Rodzinom, w których dochód na osobę nie przekracza kryterium określonego w Ustawie o świadczeniach rodzinnych przyznawane są świadczenia rodzinne. Rodziny nieuzyskujące alimentów od osób do tego zobowiązanych, mogą uzyskać świadczenie z funduszu

alimentacyjnego, jeśli dochód na osobę nie przekracza kryterium określonego w Ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Osoby, które nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu podjęcia opieki nad poważnie niepełnosprawnym członkiem rodziny, mogą ubiegać się o świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy. W przypadku osób, których niepełnosprawność powstała w innym niż opisany okres i w przypadku dochodu poniżej określonego kryterium możliwe jest przyznanie specjalnego zasiłku opiekuńczego.

Pomoc rzeczowa

GOPS udziela pomocy rzeczowej między innymi w postaci: pościeli, kołder, koców, ręczników, środków czystości. Przy współpracy z Bankiem Żywności świadczona jest pomoc rzeczowa w formie żywności. Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej wielokrotnie organizują zbiórkę odzieży, żywności, niezbędnych sprzętów gospodarstwa domowego celem zapewnienia podstawowych potrzeb rodzinie zagrożonej kryzysem.

Corocznie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przygotowuje upominki dla wychowanków Placówek Wsparcia Dziennego z okazji Świąt Bożego Narodzenia bądź osobom samotnym i niepełnosprawnym.

Placówki Wsparcia Dziennego

W strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie funkcjonują trzy Placówki Wsparcia Dziennego: w Gowinie, Łężycach oraz Warszkowie. Działalność placówek jest finansowana ze środków Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wejherowo. Placówki oferują zajęcia dla ogółu 45 dzieci uczęszczających do szkół podstawowych zamieszkałych na terenie naszej gminy. W dalszym ciągu podejmowane są starania w kierunku utworzenia nowych placówek, trwają prace nad utworzeniem PWD w miejscowości Gościcino.

Na terenie miejscowości Orle, Ustarbowo oraz Kniewo prowadzone są Kluby Gier dla dzieci, zamieszkujących środowiska wiejskie, które mają ograniczony dostęp do infrastruktury kulturalnej. Celem Klubu Gier jest wskazanie i zapewnienie uczestnikom alternatywnych form organizacji czasu wolnego poprzez udział w zabawach, grach i warsztatach aktywizujących. Poprzez zastosowanie twórczych metod pracy celem warsztatów jest rozwijanie w dzieciach kreatywności przy zachowaniu ducha współdziałania z grupą rówieśniczą.

W ramach zajęć Placówek Wsparcia Dziennego udzielana jest pomoc dzieciom w nauce. Promuje się prawidłowe nawyki uczenia się oraz organizowania i rozwijania własnej aktywności umysłowej. Działalność świetlicy ma na celu wspieranie rozwoju dzieci. Szeroki zakres działań podejmowanych przez Placówkę Wsparcia Dziennego oraz działania w Klubach Gier świadczą nie tylko o ważnej funkcji społecznej jaką pełnią, ale także o wielkiej potrzebie, którą zaspokajają.

Usługi dla rodzin objętych wsparciem ośrodka

Usługi opiekuńcze udzielane są osobom, które z powodu wieku czy choroby potrzebują pomocy innych osób. Opiekun wspiera w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych, sprawuje opiekę higieniczną i realizuje pielęgnację zleconą przez lekarza. Osoby niepełnosprawne oraz seniorzy w Gminie Wejherowo mogą otrzymać skierowanie do domów pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej rozszerza ofertę dla osób starszych i niepełnosprawnych. Wśród najważniejszych przedsięwzięć można wymienić przyłączenie się do akcji społecznej „Pudełko życia”, mającej na celu zapewnienie osobom starszym, niepełnosprawnym oraz samotnym wsparcie w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia podczas udzielania pierwszej pomocy przez różnego rodzaju służby: medyczne, socjalne i inne.

W 2020 i 2021 roku Gmina Wejherowo realizowała następujące programy osłonowe „Pomoc rzeczowa dla potrzebujących” oraz „Teleopieka dla potrzebujących”.

Program „Pomoc rzeczowa dla potrzebujących” jest elementem poprawy poziomu życia najniższej uposażonych grup społecznych, a celem jest wsparcie osób i rodzin w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb bytowych. W ramach programu pomocy udzielono poprzez dofinansowanie zakupu opału, leków, okularów oraz niezbędnych sprzętów gospodarstwa domowego z uwagi na zdarzenie losowe.

Program „Teleopieka dla potrzebujących” jest skierowany do osób starszych, niepełnosprawnych, osób czasowo lub stale samotnych, osób z ograniczoną sprawnością ruchową, które chcą lub muszą prowadzić samodzielne życie, ale wymagają stałego nadzoru w celu jak najdłuższego funkcjonowania w swoim dotychczasowym środowisku domowym. Warunkiem korzystania z systemu teleopieki jest zdolność do obsługi przycisku alarmowego.

Wśród rządowych programów pomocy społecznej realizowanych przez GOPS w Wejherowie należy wyróżnić:

1. Wieloletni program rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;
2. Program „Opieka wytchnieniowa”;
3. Program „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych”;
4. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym (FEAD);
5. Program „Wspieraj Seniora”.

Ustanowiony wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 ma na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Zadanie realizowano na bieżąco. Zakupiono 1 285 posiłków dla 13 osób starszych, chorych i niepełnosprawnych, a w 2020 roku posiłki otrzymało 123 dzieci. W odpowiedzi na potrzeby środowiska lokalnego kontynuowano współpracę w zakresie dowozu ciepłych posiłków dla osób starszych i niepełnosprawnych z terenu gminy Wejherowo do ich miejsc zamieszkania.

W roku 2020 i 2021 GOPS w Wejherowie kontynuował realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Pomoc w ramach PO PŻ jest kierowana do osób, które z powodu trudnej sytuacji i niskich dochodów nie są w stanie zapewnić sobie odpowiedniego posiłku. W roku 2020 w ramach współpracy z Bankiem Żywności w Trójmieście skorzystały 154 rodziny, łącznie 495 osób otrzymało paczki żywnościowe składające się z 21 rodzajów artykułów spożywczych, z kolei w 2021 roku z programu skorzystały 172 rodziny tj. 500 osób.

Stypendia i zasiłki szkolne

Rodziny pozostające w szczególnie ciężkiej sytuacji finansowej oraz pogrążone w kryzysie są wspierane w radzeniu sobie z obciążeniami finansowymi związanymi z nauką dziecka poprzez stypendia. Dzieci mogą mieć zabezpieczone niezbędne materiały do nauki, co przeciwdziała ich wykluczeniu w środowisku szkolnym. Pomocny w realizacji niezbędnych zakupów szkolnych jest również, uchwalony w 2018r. program rządowy „Dobry Start”.

Działalność projektowa

Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie posiada doświadczenie w pozyskiwaniu funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz pracy w systemie projektowym.

Pozyskanie środków pozwala zapewnić rodzinom pogrążonym w kryzysie warsztatów psycho- rozwojowych, kursów zawodowych i atrakcyjnych form organizacji czasu dla dzieci i młodzieży (wycieczki, zajęcia socjoterapeutyczne i inne). Organizowane są formy aktywizacji społeczności lokalnej – konkursy, mini-konferencje, pikniki gminne. Fundusze zewnętrzne wykorzystywane są również na doposażenie Placówek Wsparcia Dziennego w niezbędny sprzęt do pracy z dziećmi.

Od dnia 01.07.2019r. do 31.12.2020r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie realizował projekt finansowany ze środków Unii Europejskiej oraz budżetu państwa pn.: „Wdrożenie usprawnień organizacyjnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wejherowie”. Projekt był współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój: PRIORYTET II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji DZIAŁANIE 2.5 Skuteczna Pomoc Społeczna. Celem głównym projektu było wdrożenie usprawnień organizacyjnych polegających na oddzieleniu pracy administracyjnej od świadczenia pracy socjalnej oraz usług w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wejherowie przez nakierowanie działań na poprawę obsługi klienta.

Organizowanie pomocy rodzin wspierających

Ustawodawca w Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje również na możliwość objęcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji pomocą rodziny wspierającej. Rodzina jest wspierana w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Role rodziny wspierającej pełnić mogą rodziny zamieszkujące w sąsiedztwie,

także niespokrewnione z dzieckiem. W trakcie realizacji poprzedniego programu nie udało się ustanowić rodziny wspierającej. Rodziny wymagające wsparcia, korzystały zwykle z innych form pomocy, bądź zasobów w postaci wsparcia ze strony własnej, spokrewnionej rodziny. Zaś rodziny potencjalnie zainteresowane udzielaniem wsparcia innej rodzinie, wolały formę niesformalizowaną.

Karta Dużej Rodziny

Rząd ustanowił program dla rodzin wielodzietnych, którego celem jest promowanie modelu rodziny wielodzietnej i jej pozytywnego wizerunku, umacnianie i wspieranie oraz zwiększanie szans rozwojowych i życiowych dzieci wychowujących się w takich rodzinach.

Od 1 stycznia 2015 roku w życie weszła ustawa o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r. Posiadacze Kart Dużej Rodziny mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Karta Dużej Rodziny pozwala na obniżanie kosztów comiesięcznych wydatków dużych rodzin i umożliwia im aktywne spędzanie czasu. Z Karty Dużej Rodziny mogą korzystać rodziny z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od uzyskiwanego dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do 25 roku życia. W przypadku osób niepełnosprawnych karta wydawana jest na czas orzeczenia o niepełnosprawności. O przyznanie karty mogą ubiegać się także rodziny zastępcze.

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

W dniu 1 stycznia 2017 roku weszła w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, określająca uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, a także instrumentów polityki na rzecz rodziny.

Ustawa „Za życiem” przewiduje również, że rodziny, w których urodzą się dzieci z niepełnosprawnością lub ciężką chorobą, mogą skorzystać ze wsparcia asystenta rodziny, którego zadaniem będzie koordynowanie dostępnej pomocy. Ustawa ma też ułatwić dostęp do świadczeń zdrowotnych, również hospicjów perinatalnych.

W 2020r. złożono 4 wnioski o przyznanie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

CZĘŚĆ V

Adresaci programu

Program wspierania rodziny w gminie Wejherowo skierowany jest do rodzin mieszkających na terenie gminy Wejherowo. Do realizacji celów programu przyjęto definicję rodziny, która została wskazana w art. 6 pkt. 14 ustawy o pomocy społecznej określającej rodzinę jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku,

wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”. Wskazać należy, iż interpretacja nie wymaga występowania instytucjonalnej formy małżeństwa czy więzi pokrewieństwa, zatem rodziną zostaną nazwane wszystkie osoby wykazujące znamiona pozostawania we wspólnym gospodarstwie domowym.

Wsparcie zostanie skierowane w szczególności do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o trudnej sytuacji materialno-bytowej, zagrożonych ubóstwem, uzależnieniami oraz przemocą, jak również do rodzin którym została ograniczona lub odebrana władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy.

CZĘŚĆ VI

Realizatorzy i partnerzy

Na terenie Gminy w prace na rzecz wspierania rodziny aktywnie zaangażowany jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe, Służba Zdrowia, Komenda Powiatowa Policji, Urząd Gminy i Rady Sołeckie oraz Gminny Ośrodek Kultury. Program realizują także instytucje mające siedzibę w mieście Wejherowie:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie (PCPR),
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Wejherowo i inne Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wejherowie (PPP),
- Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (OPiRPA),
- Poradnia Zdrowia Psychicznego w Wejherowie,
- Sąd Rejonowy w Wejherowie,
- Prokuratura Rejonowa w Wejherowie,
- Powiatowy Urząd Pracy (PUP),
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Partnerami Programu są również organizacje pozarządowe, takie jak: Caritas, Polski Czerwony Krzyż, Stowarzyszenie na rzecz Mieszkańców Sołectwa wsi Łężyce, Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów, Stowarzyszenie „Żyj godnie”, a także parafie na terenie Gminy oraz ośrodki kulturalne i media lokalne. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nawiązał współpracę z fundacją Instytut Równowagi Społeczno-Ekonomicznej na rzecz działań antidyskryminacyjnych. Na terenie Gminy Wejherowo funkcjonują Koła Gospodyń Wiejskich, mające na celu integrowanie lokalnej społeczności, wspieranie mieszkańców w działaniach na rzecz sołectwa i promowanie Gminy. Ośrodek współpracuje z KGW przy współorganizowaniu imprez kulturalnych i towarzyskich.

CZĘŚĆ VII

Cele programu

Sformułowane w niniejszym Programie cele wynikają wprost z diagnozy problemów rodzin zamieszkujących Gminę oraz z zadań nałożonych na gminę przez Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Opracowano trzy kategorialny schemat działań:

1. ukierunkowany na interwencję zmierzające do przewyciężenia istniejącego kryzysu;
2. ukierunkowany na profilaktykę zjawisk problemowych;
3. ukierunkowany na podnoszenie jakości udzielanej pomocy.

A. Cel główny

Tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci na terenie Gminy Wejherowo na lata 2022-2024

B. Cele szczegółowe

1. Poprawa funkcjonowania rodzin naturalnych przeżywających kryzys.
2. Zapobieganie wystąpieniu kryzysu w rodzinach.
3. Budowanie systemu wsparcia interdyscyplinarnego rodzin naturalnych.

CZĘŚĆ VIII

Realizacja Programu

<i>Cel szczegółowy 1: Poprawa funkcjonowania rodzin naturalnych przeżywających kryzys</i>	
DZIAŁANIA	<p>1. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego:</p> <p>a) tworzenie nowych placówek wsparcia dziennego, b) poszerzanie oferty zajęć istniejących placówek, c) tworzenie innych form wsparcia środowiskowego dla dzieci oraz dorosłych typu Kluby Gier, Klub Malucha lub Klubu dla Seniorów.</p> <p>2. Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych:</p> <p>a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny, b) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa, c) zapewnienie rodzinie poradnictwa socjalnego w formie pracy socjalnej, d) organizacja rodzin wspierających, e) realizacja procedur interwencyjnych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa dziecka.</p>

WSKAŹNIK I	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba placówek wsparcia dziennego funkcjonujących na terenie Gminy, 2. Liczba dzieci korzystających z placówek wsparcia dziennego, 3. Liczba innych form wsparcia środowiskowego, 4. Liczba uczestników wsparcia środowiskowego w tym dzieci i dorosłych, 5. Liczba rodzin objętych asystenturą rodzin, 6. Liczba udzielonych porad w ramach specjalistycznego poradnictwa: <ul style="list-style-type: none"> - radcy prawnego, - psychologa, - innych. 5. Liczba rodzin korzystających z pracy socjalnej, 6. Liczba rodzin wspierających, 7. Liczba procedur interwencyjnych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa dziecka.
---------------	--

Cel szczegółowy 2: Zapobieganie wystąpieniu kryzysu w rodzinach.

DZIAŁANIA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej zamieszkałego na terenie gminy, 2. Promowanie wspólnego spędzania czasu dzieci i rodziców, zaangażowanie rodziców w proces wychowawczy i rozwinięcie ich kompetencji poprzez: <ol style="list-style-type: none"> a) prowadzenie zajęć dla rodziców podnoszących ich kompetencje wychowawcze, b) organizacja pikników rodzinnych i festynów promujących pozytywne postawy rodzicielskie, 3. Zminimalizowanie ryzyka zaburzeń zachowania i wzrost aktywności dzieci i młodzieży poprzez oddziaływania w formie: <ol style="list-style-type: none"> a) warsztatów tematycznych, b) zajęć socjoterapeutycznych, c) wyjazdów tematycznych i integracyjnych, d) organizacji innych form aktywizacji dzieci i młodzieży, w tym współfinansowanie wypoczynku, e) promowanie i wspieranie organizacji zajęć pozalekcyjnych. 4. Zmniejszenie ryzyka marginalizacji społecznej osób z niepełnosprawnością i seniorów; <ol style="list-style-type: none"> a) organizacja czasu wolnego osób z niepełnosprawnością i/lub seniorów (między innymi: kluby seniora, warsztaty, zajęcia tematyczne, grupy wsparcia),
-----------	---

	<p>b) wsparcie i realizacja projektów ukierunkowanych na podnoszenie jakości życia osób z niepełnosprawnością i/lub seniorów.</p> <p>5. Wspieranie i inicjowanie działań na rzecz aktywizacji zawodowej rodziców.</p> <p>6. Realizacja projektów współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych.</p>
WSKAŹNIKI	<p>1. liczba i rodzaj zorganizowanych działań tematycznych/profilaktycznych,</p> <p>2. Liczba projektów współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych.</p>
Cel szczegółowy 3: Budowanie systemu wsparcia interdyscyplinarnego	
DZIAŁANIA	<p>1. Doskonalenie systemu współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rodziny poprzez uczestnictwo w spotkaniach interdyscyplinarnych,</p> <p>2. Działalność edukacyjno-informacyjna na rzecz promowania rodziny, w tym konferencje, kursy, szkolenia, warsztaty,</p> <p>3. Podnoszenie jakości usług świadczonych przez GOPS dzięki uczestnictwu pracowników w szkoleniach i kursach,</p> <p>4. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,</p> <p>5. Sporządzanie i analiza sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny,</p> <p>6. Budowa sieci wolontariatu.</p>
WSKAŹNIK I	<p>1. Liczba spotkań interdyscyplinarnych,</p> <p>2. Liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów, kursów w ramach działalności edukacyjno-informacyjnej,</p> <p>3. Liczba szkoleń pracowników,</p> <p>4. Liczba współfinansowanych pobytów dziecka w pieczy zastępczej,</p> <p>5. Liczba wolontariuszy działających na rzecz rodzin w ramach GOPS.</p>

CZĘŚĆ IX

Źródła finansowania

Wyszczególnione w Programie działania finansowane będą w szczególności ze środków własnych Gminy, z dotacji z budżetu państwa, a także w ramach projektów konkursowych MPiPS oraz ze środków pozabudżetowych.

CZĘŚĆ X

Monitoring i ewaluacja

Corocznie, w terminie do 31 marca, GOPS jako koordynator realizacji programu, przedstawi Radzie Gminy Wejherowo wnioski z monitoringu w formie sprawozdania. Będzie ono elementem Sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

na dany rok. W sprawozdaniu zostaną wykorzystane wskaźniki zaproponowane w niniejszym Programie, co umożliwi kontrolę postępu realizacji wyznaczonych kierunków działań.